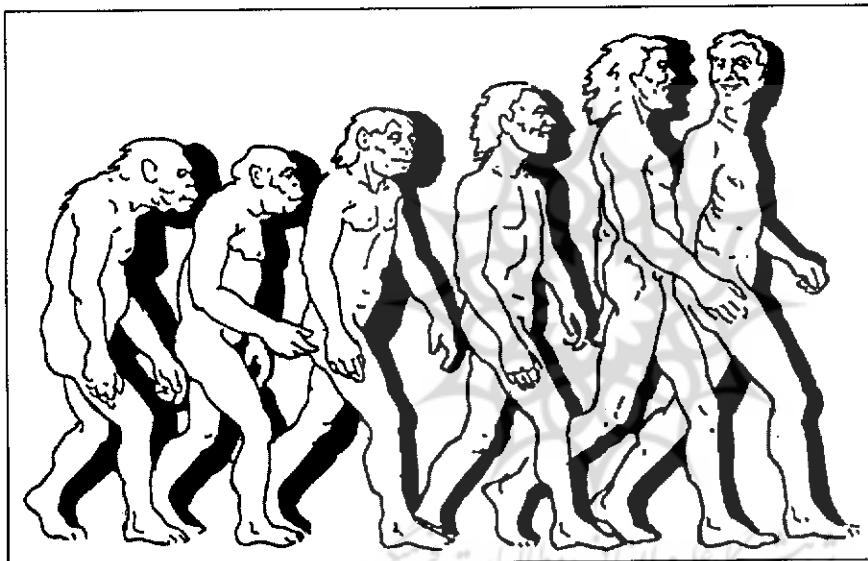

وقایع اتفاقیه در سنه ماضیه وایضاً

وقایع احتمالیه در سنه آتیه

م. لنک خراسانی

انسان‌های عصر العجریه و ماقبل آن که سیدنا محمد خاتمی کلماتی در باب «مصطفیٰ آهین» آنان تقریر فرمود

گردانیده، مدعيان را بر جای خود نشانده و متعددان را تأذیبی در خور بفرمایند. در همین ایام مبارکه، شاعری لاذری بیتی فرمود که ورد زبان همکان شد، چندانکه مردمان از هرشارع و چهارسوق و عبورکه می‌گذشتند، آن بیت را استمعای نمودند.

الاحقر، کاتب این تاریخ نامه، این بیت را شنیده و آن را برای عبرت آیندگان باز می‌نویسم:

کنه کرد در بلخ آهنگری

به تهران زدند گردن مسکری

و ایضاً شنیدم که مردمان این بیت را کراراً و

به سیاق ذکرخوانان، زمزمه می‌نمایند:

اگر داشتی تو عقل و دانش و هوش

به کردار می‌شدی همسان خرگوش

ریزه خوار و جیره خوار اذتاب شیطان بوده و درم و دینار و زر سرخ به همراه نقوش دلاریه سبزینه از مراکز غیبیه دریافت می‌دارند تا بنیاد ملک را سست گردانند و ایمان عوام را به یغماه اهواز نفسانیه رهمنون گردند. بیت:

دلار سین می‌ستاندند و دینار سرخ

که واپس نماندند ز شعبان خان بی مخ

القصه... چون نام ایشان از الواح و جریده‌ها

پاک شد و جرایدان از اوج به خاک او فتد، اکابر

قوم را فرستی پدید آمد تا به برخی از مهمات امور

بپردازند و اذهان را از شائبه‌ها بپیرایند.

از جمله توanstند قضیه مطلعه خفتگاه متعلمان

دانشگاهیه، واقع در امیرآباد شمالیه را ختم به خیر

بر اهل خرد پوشیده می‌باشد که در سنه لوی نیل (سال نهنگ) اخیره که به زیج محمدشاهی سنه ۱۳۷۹ هجری شمسی بود، در بلاد ایران که برخی مورخین بلاد «گل و بلبلش» خوانده‌اند و برخی دیگر «ای مرز پرگهربه»، حوادث متعددی حادث شده جملکی می‌می‌مون و مبارک بود و جمیع نقوص و رعایا، همه ایام و بلکه دقایق، مستمراً غرق رفاه و شادمانی و نشاط بودند و دعاکوی و شاخوان مهتران و اکابر قوم...

در این سال فرخنده چنانکه دانی و افتاد، رگ غیرت برخی اکابر بجنبد و این جنبیدن، همت ایشان برانگیخت و این انگیختن بدانجالنجامید که در یکی از ایام اردیبهشت ماه جلالی (و بلکه بیزجردی احکم صادر شد که یاوه بافان و ترهات سرایان جمیعاً دفتر و دستک و اوراق ضاله خویش برچینند و خود از برای دانستن قدر عافیت و نوشیدن آب خنک، روانه و ساکن محبس شوند تا بلکه بخارات جامعه مدنی و حکومت قانون و این قبیل خیالات مضره خلاف عقل، از مخلیه شان بدر رود و بیش از این سبب ضلالت و فلاکت مردمان نگردند و موجبات خشنودی شیطان رجیم و نماینده‌اش، که برخی آن را التازونی خوانند، برخی بینکه دنیا و برخی دیگر ایالات متحده، نشووند.

اما ناگفته نماناد که مصلحان قوم و عسسان ایشان که از فلانت ذاتی و درایت کافی، بجهه و افقی نصیب برده‌اند، مکشوف گردانند که آن ضاله نویسان غرق در ضلال، بعضاً، و بلکه جمیعاً

فرمان راندند.

و فى الحال که این راقم حقیر به تحریر این تاریخنامه مشغولم، آن بندیان، در محبس به نوشیدن آب خنک فی سبیل الله مشغولند و من بیاور یکی ماله و کسی ماست در پیاله است. آن بیت چنین بود:

بیاور یکی ماله و کسی ماست در پیاله

که قتل های محفلی همش خواب و خیاله
ایضاً در سنه مذکوره، اهل دارالملک ایران را

در همین سنه لوی ثیل ۱۳۷۹ بیتی برزبان عوام
جاری بود که من ندانستمی سبب و علتش چه بوده

و اما بعد... منقول است که چون کار قضیه مطوله خفتگاه معلمان دانشگاهیه ختم به خیر شد، اکابر قوم رخصت یافتد که به حل معضل دیگری همت گمارند و دوسيه مقطوره چند فقره مقاتله های سنت گارند و بزرگترین مقتوله چند فقره مقاتله های خودانگشت حیرت به دندان بگزند و بر این همه هوش ودها و عدل و صفا هزاران احستن بگویند.

و داستان آن مقاتله ها چنان بود که طبق

روایات راویان ثقه، چندین کس از اهل بخیه که به نیات پلیمه چند حلقه زنجیره افساد و اتفاق گردیده و غیرت ایشان به جنبش درآمده بود، دامن همت به کمرزده و برای حفاظت از بلاد اسلامیه، مختصر سلاخی هایی رامرتکب گردیدند و چون برحی افراد مشکوکحال پرده از کارایشان برگرفتند، ولوله ای در گرفت که در میانه آن، یکی از اکبروزارت اطلاعیه شربت نوره نوشید و قالب تهی کرد و در دنباله آن قضیه مؤلمه، قضایای مؤلمه دیگری حادث گشت و بعضی از همان جماعت که داستانشان بگفتم و بنوشتیم که از کفار دینار سرخ و دلار سبزی می‌ستانند تا نفوس را به ضلالت کشانند، ترهاتی و رطب و یا پس هاشی به هم بافتند

که نه در تاریخ قرمطیان آمده و نه در تاریخ خوارج و بقیه بدعت گذاران. و داستان آن چنان چنین بود که قضیه می‌پرداختند تا این سوداب رس عوام بیندازند که آن مقاتله هانه کار آن چند اهل بخیه، بلکه محصول اراده پرده نشینان حریم قدرت (یا به قول این قرمطی مسلکان، «محفل نشینان») بوده است. این عمله ظلمه بر آن عالیجنابان خدم چنان نسبت هایی بستند که خلفاً برایو مسلم خراسانی و منصور حلاج و امثال هم نتوانستن بستندی. و اگر بیود عزم راسخ و عمل نافذ عمال عدالتخانه مبارکه، ای بسا فسادی حادث می گشت که عالم را کن فیکون و عالمیان را دچار جنون می نمود. ولی شکرالله که زمین از حجتیان خالی نبود و این جماعت غیرتمند و قادر تمند جنبیدند و بر آتش فتنه آب مقتطع استرلیزه بپاشیدند و فتنه گران را به غل و زنجیر عدل گرفتار کردند.

و چنین مسموع افتاد که پس از ختم این غائبه که به کف باکفایت احدي از مسند شیان قضات، مختومه ظاهریه شد، جمله نخبگان جهان بر این همه درایت و کفایت آفرین و زهاره گفتندی و بر قاضی شارع طعنه ها زدندی.

و اگر بیود عزم راسخ و

عمل نافذ عمال عدالتخانه

مبارکه، ای بسا فسادی

حادث می گشت که عالم

را کن فیکون و عالمیان

را دچار جنون من نمود

وقایع سال آتیه

و این بند کاتب در رساله نجومیه ممتازه حضرت آقا مصباح زاده، نواده جلیل القدر

این فرصلت نصیب افتاد که اعجب عجایب را نظاره کنند و از گردش روزگارانگشت حیرت به دندان غیرت بگزند. و آن حادثه چنین بود که جماعته مسمی به اصلاحیون چنین گمان بردنی که چون در سنوات مضیه، جماعته، از جمله والامقام علی خان لاریجانیه، به فرنگ رفت و مفارغتی یافته تبا جماعته از اکابر اهل انگلیزیه مراؤده و بلکه مراهقه کنند، ایشان نیز تو انسنتدی که به بلاد ژرمانیه رفت و در مجمع اکابر بریلینه و توابع، لب به سخن گشاده و افاضه کلام نموده و مختصری راجع به حقوق انسانیه و جامعه المدنیه والقانون الاساسیه در فشارانی بنمایند، غافل از اینکه:

نصر

نه هر که سرتراشد قلندری داند

فلاذا بعد از آن که این جماعت به وطن مألف

باگشتندی، به دارالقضاء احضار شدندی و در درگاه قضات غیرتمند به مؤاخذه کشانه شدندی و چون قضات، کثیری از ایشان را مفعول افعال خانمان براندازانه و کاشانه فروشانه تشخیص دادندی، حکم به محبس اندختن شان

شایبه قرائت متفاوت از احکام نجومی در موردها مصادق نیاید.

آن علامه جلیل القدر رصد فرموده‌اند که در سال ثیلان نیل توطنه‌های خواهد شد که بعضی از آنان مکثوف می‌شود. تشکیک در صحت پیش‌گویی‌های اکابر یحتمل جزئی از اجزاء همان توطنه‌ها خواهد بود، فلذ اشرط احتیاط و بلکه شرط عقل آن است که در همه امور، صغارکه همان عوام کالانعام باشدند، فرموده‌های کبار را وحی منزل پنداشته و از هر قبیل تشکیک و تردید بپرهیزندو دل خوش دارند که سال آیند «بین سران دول اختلاف آید» و چون آنان به اختلاف سرگرم شوند، امت ایران با فراغت خاطر و رضایت باطن به «ایجاد کارخانه جات و

رفع تبعیض و کوشش در راه روابط حسنی ایران با کشورهای جهان و پیروان قرآن و اخوت اسلامی و نصرت مسلمانان و توجه دولت به سرمایه‌های علمی و معنوی و مادی ایران در خارج کشور و دعوت آنان و ایجاد کارخانه جات و شغل‌های تازه و رفع بیکاری و استفاده مناسب و بموضع از منابع و معادن و توسعه امور بانوان و نشاط و شور جوانان و یأس و ناکامی دشمنان و کشف بعضی توطنه آنان و حصر آب‌ها و کمک دولت به کشاورزان و روستاها و طرح‌های نوین در زمینه تجارت و فلاحت و فوت بعضی بزرگان و کثرت نوزادان و توجه جهان به ایران.»

نجم‌الممالک خوانده‌ام که سنه یک‌هزار و سیصد و هشتاد هجری شمسی، به زیج محمد شاهی، نیلان نیل یاشد که به لغت فرس «سال مار» معنی می‌دهد. نواه حضرت جلال‌التمام نجم‌الممالک در باب این سال چنین مرقوم فرموده‌اند:

«بسمه تعالیٰ. بدانکه حکمای ترکستان را از قبچاق و ایغور دوری است که بردو ازده میگردد و هر سال را به اسم جانوری موسوم کرده‌اند و چگونگی حالات وحوادث آن سال را از طبع و خوی آن جانور استنباطی نمایند و آن را دور اثنی عشری گویند و ابتدای این دور را از سیچقان نیل [سال] موس [کیرند] و مبداء سال را زبودن آفتاب در حدود نیمه دلو دانند و ماه اول را اجتماعی کیرند که در اواسط برج دلو واقع شود و آن نوروز و اول سال ایشان است و این سال نیکوفال فرخ مال که مجده می‌شود سال ششم است از دور اثنی عشری که آن را به ترکی نیلان نیل خوانند یعنی سال مار و چنان دانند که چون سال مار در آید، آن سال اندک خش است و در آن سال میوه‌جات متربود و فصل زمستان سردتر باشد و رمد [چشم درد] بیشتر شود خصوص در اطفال و مشایخ و حشرات و کزندگان بسیار شود و میل مردمان به امور پنهانی بود و دشمنی و حسادت بسیار باشد و حرص و آز در بین خلق زیاد شود و حبوبات را ببره نسبی باشد و بعضی دام‌ها تلف شود و فواكه [میوه‌ها] و نباتات را آفت رسد و در بین سران دول اختلاف آید و هر مولودی که در اول سال بدنی آید بسیار دانا و مکار گردد و آنکه در وسط سال به دنیا آید کم صبر و زود خشم و رنجور بود و هر مولودی که در آخر سال به دنیا آید با مشقت و رنج بود اما مال بین و درشت سخن و انتقام جو و عهد شکن بوده باشد.»

در قسمت دیگر رساله نجومیه مذکور، آمده است:

«ارباب مثلثه زهره و قمر و مربیخ و شرف عطاورد، کلیه دلالت دارند بر تغییرات اوضاع جویه و ببودی اوضاع اقتصادی و

و چون سال مار در آید میل مردمان به امور پنهانی بود و دشمنی و حسادت بسیار باشد!

.....

شغل‌های تازه و رفع بیکاری و استفاده مناسب و بموضع از منابع و معادن و توسعه امور بانوان و نشاط و شور جوانان» مشغول گردند و از رویت «یأس و نامی‌سی‌دی دشمنان» مسرور گردیده و در همان حال مسروریت به دعاکوشی برای شفای درد چشم مشایخ هم اهتمام نمایند.

تمت

این کاتب رسالات متعددی از حکمای قبچاق و ایغور و چین و ماقچین خوانده‌ام که در تمامی آن‌ها تأکید مؤکد شده که صغار را حق چون و چرا در مورد فرمایشات کبار نباشد و هر آنچه که اکابر می‌فرمایند عین صواب است و اکمل حقایق، فلذ اشرط احتمالیه سال ۱۲۸۰ همان رامکر می‌کنم که استاد علامه حضرت آقای مصباح‌زاده تقریر فرموده‌اند. و از بابل احتیاط، امریه معروف و بلکه وصیت می‌نمایم که دیگران نیز چنین کنند تا